

1. SKOP DAN LIPUTAN

Survei ini meliputi pertubuhan berdaftar yang terlibat dalam **perkhidmatan Maklumat dan komunikasi** yang merangkumi aktiviti utama berikut:

- i. Penerbitan;
- ii. Penerbitan wayang gambar, video & program televisyen, rakaman bunyi & penerbitan muzik;
- iii. Pemrograman & penyiaran;
- iv. Perkhidmatan telekomunikasi;
- v. Pengaturcaraan komputer, perundingan & aktiviti yang berkaitan; dan
- vi. Perkhidmatan maklumat.

Keseluruhan liputan survei bagi Perkhidmatan Maklumat dan Komunikasi terdiri daripada 35 industri di peringkat 5-digit mengikut Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia (MSIC), 2008. Senarai lengkap industri yang diliputi ditunjukkan di **Lampiran**.

Liputan bagi tahun 2010 ke atas dan 2009 ke bawah adalah tidak sama disebabkan pengelasan aktiviti yang berbeza (tahun 2010 ke atas – MSIC 2008; tahun 2009 ke bawah - MSIC 2000). Aktiviti penerbitan tidak diliputi dalam Perkhidmatan Maklumat dan Komunikasi sebelum tahun 2009 dan aktiviti penerbitan wayang gambar, video dan program televisyen, rakaman bunyi dan

2. SUMBER RANGKA STATISTIK

Sumber utama rangka statistik pertubuhan adalah daripada *Malaysia Statistical Business Register* (MSBR) manakala bagi subsektor Penginapan termasuk perniagaan inap desa yang tidak berdaftar. MSBR adalah senarai pertubuhan/ perusahaan yang beroperasi di Malaysia yang merangkumi Daftar syarikat (ROC), Daftar Perniagaan (ROB) dan Perkongsian Liabiliti Terhad (LLP) yang berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) serta pertubuhan yang berdaftar dengan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan badan profesional. Senarai di MSBR dikemas kini secara berkala berdasarkan survei dan bancian yang dijalankan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM) dan sumber data pentadbiran daripada agensi lain. Sumber utama data pentadbiran adalah daripada SSM.

Selain itu, DOSM juga bekerjasama dengan agensi lain seperti Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP), Jabatan Kastam Diraja Malaysia, Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN), Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO), PBT dan badan profesional. Rangka dikemaskini untuk mengambil kira pertubuhan baru dan sebarang perubahan yang berlaku kepada pertubuhan tersebut seperti tutup, tidak beroperasi, perubahan jenis aktiviti dan lokasi/ alamat pos untuk memastikan maklumat yang terdapat dalam rangka adalah yang paling terkini.

3. JENIS AKTIVITI PERNIAGAAN

Jenis aktiviti perniagaan merujuk kepada aktiviti utama dan sekunder. Aktiviti utama merujuk kepada aktiviti yang mana pertubuhan menumpukan sebahagian besar sumbernya atau memberi sumbangan besar dari segi pendapatan. Aktiviti sekunder didefinisikan sebagai aktiviti sampingan kepada aktiviti utama. Klasifikasi industri bagi pertubuhan adalah berasaskan kepada aktiviti utama dan Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia (MSIC), 2008 Versi 1.0. MSIC 2008 yang diselaraskan dengan *International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC), Rev. 4, United Nations* dan pengubahsuaian mengikut keperluan tempatan.

4. KONSEP DAN DEFINISI

Konsep dan definisi Perkhidmatan Maklumat dan Komunikasi yang diguna pakai dalam penerbitan ini berasaskan kepada Piawaian Klasifikasi Industri Malaysia (MSIC) 2008 Ver 1.0:

i. Aktiviti penerbitan

Aktiviti penerbitan termasuk pemerolehan hak cipta terhadap kandungan (produk informasi) dan menjadikan kandungan ini tersedia kepada umum menerusi (atau mengatur bagi) pengeluaran semula dan pengedaran dalam pelbagai bentuk. Semua bentuk penerbitan yang boleh dihasilkan (dalam bentuk cetakan, elektronik atau audio, di internet, sebagai produk multimedia seperti buku rujukan dalam bentuk CD-ROM, dll.), diliputi dalam bahagian ini kecuali penerbitan wayang gambar.

ii. Aktiviti penerbitan wayang gambar, video dan program televisyen, rakaman bunyi dan penerbitan muzik

Aktiviti penerbitan wayang gambar, video dan program televisyen, rakaman bunyi dan penerbitan muzik termasuk pengeluaran wayang gambar untuk panggung dan bukan panggung sama ada filem, pita video atau cakera untuk tayangan di pawagam atau siaran televisyen; aktiviti sokongan seperti suntingan, tapisan dan alih suara filem dll; pengedaran wayang gambar dan produksi filem lain kepada industri lain; termasuk tayangan wayang gambar atau produksi filem lain.

Juga termasuk pembelian dan penjualan wayang gambar atau hak penyebaran pengeluaran filem lain. Selain itu, ia juga termasuk aktiviti rakaman bunyi seperti mengeluarkan, menyiar, mempromosi dan mengedar rakaman bunyi asal, penerbitan muzik dan juga aktiviti perkhidmatan rakaman bunyi di studio dan di tempat lain.

4. KONSEP DAN DEFINISI (SAMB.)

iii. Aktiviti pemrograman dan penyiaran

Aktiviti pemrograman dan penyiaran termasuk aktiviti mencipta atau mendapat hak untuk mengedar dan menyiar kandungan rancangan radio, televisyen dan program data hiburan, berita, bual bicara dan seumpamanya. Termasuk juga penyiaran data biasanya diintegrasikan bersama siaran radio atau televisyen. Penyiaran boleh dilakukan menggunakan pelbagai teknologi melalui siaran ke udara, satelit, kabel atau internet. Bahagian ini juga termasuk pengeluaran rancangan yang tertumpu kepada langganan atau dasar yuran kepada pihak ketiga untuk siaran umum (format khusus seperti berita, sukan, pendidikan, program remaja).

iv. Perkhidmatan telekomunikasi

Perkhidmatan telekomunikasi termasuk aktiviti menyediakan perkhidmatan telekomunikasi dan aktiviti yang berkaitan, seperti transmisi suara, data, teks, bunyi dan video. Kemudahan transmisi ini mungkin berasaskan satu teknologi atau kombinasi bagi teknologi tersebut. Lazimnya aktiviti yang diklasifikasikan dalam bahagian ini adalah transmisi kandungan tanpa melibatkan penciptaannya. Pecahan di dalam bahagian ini adalah bergantung kepada jenis infrastruktur yang beroperasi.

v. Pengaturcaraan komputer, perundingan dan aktiviti yang berkaitan

Pengaturcaraan komputer, perundingan dan aktiviti yang berkaitan termasuk aktiviti penyediaan kepakaran di dalam bidang teknologi maklumat seperti penulisan, pengubahsuaian, percubaan dan perisian sokongan bagi memenuhi kehendak pelanggan tertentu; merancang dan mereka bentuk sistem komputer dengan mengintegrasikan teknologi perkakasan, perisian komputer dan komunikasi, pengurusan di lapangan dan operasi sistem komputer pelanggan dan / atau kemudahan memproses data; menyediakan infrastruktur untuk *hosting* atau perkhidmatan prosesan data, dan aktiviti perkhidmatan profesional dan teknikal yang berkaitan dengan komputer.

vi. Aktiviti perkhidmatan maklumat

Aktiviti perkhidmatan maklumat termasuk aktiviti carian web portal, prosesan data dan *hosting*, serta aktiviti lain pembekalan maklumat.

5. TAHUN BANGI

Merujuk kepada tahun pelaksanaan bancian dijalankan.

6. TAHUN RUJUKAN

Tahun rujukan bagi penerbitan ini adalah tahun takwim 2022. Pertubuhan yang mempunyai tahun kewangan yang berbeza daripada tahun takwim diminta menyediakan laporan mengikut tahun perakaunan atau kewangan yang meliputi sekurang-kurangnya enam (6) bulan dalam tahun rujukan.

7. KAEDAH PENGUMPULAN

Bancian ini secara umumnya dijalankan dengan menggunakan tiga (3) kaedah pengumpulan data seperti berikut:

7.1 Kaedah atas talian melalui portal e-BE

Kaedah ini menyasarkan responden yang telah menggunakan kaedah ini bagi survei rutin terdahulu.

7.2 Kaedah kutipan data melalui e-mel, pos, faks dan telefon

Kaedah ini menyasarkan responden yang pernah terlibat dengan survei rutin terdahulu. Responden diberi tempoh satu bulan untuk melengkapkan dan mengembalikan borang soal selidik tersebut kepada DOSM.

7.3 Kaedah kutipan data secara bersemuka

Kerja luar operasi di lapangan dijalankan untuk mendapatkan maklum balas daripada pertubuhan yang belum memberi jawapan dari kedua-dua kaedah di atas dan kaedah ini menyasarkan pertubuhan yang tidak pernah terlibat dengan survei rutin DOSM.

8. UNIT PELAPOR

Unit pelapor bagi Banci Ekonomi 2023 ini ialah pertubuhan. Sesebuah pertubuhan secara ideal ditakrifkan sebagai “satu unit ekonomi yang bergiat di bawah satu hak milik atau penguasaan tunggal, iaitu di bawah satu entiti yang sah. Ia menjalankan satu jenis subsektor ekonomi utama di satu tempat / lokasi fizikal”. Setiap pertubuhan diberikan klasifikasi industri berdasarkan aktiviti utamanya dan bukannya mengikut aktiviti syarikat induk.

Setiap cawangan daripada organisasi yang mempunyai beberapa cawangan di lokasi yang berbeza dari segi konsep dianggap sebagai pertubuhan yang berlainan. Pertubuhan berkenaan diminta memberikan penyata yang berasingan bagi setiap kegiatannya dari segi nilai. Walau bagaimanapun, dari segi praktis akaun biasanya disediakan secara berpusat kerana kesukaran untuk memperoleh data yang berasingan bagi setiap unit atau cawangan. Entiti atau ‘enterprise’ ini akan dianggap sebagai satu unit pelapor dan dibenarkan mengemukakan soal selidik yang menggabungkan semua unit atau cawangannya.

9. TARAF SAH

Taraf sah sesebuah pertubuhan telah ditakrifkan seperti berikut:

9.1 Hak milik perseorangan

Merujuk kepada perniagaan yang dimiliki dan dijalankan oleh orang perseorangan semata-mata untuk mendapatkan keuntungan sendiri. Pemilik mempunyai hak mutlak atas segala urusan pertubuhannya.

9.2 Perkongsian

Merujuk kepada sekumpulan individu yang telah bersetuju mengikat kontrak dan menjalankan perniagaan dengan matlamat untuk memperoleh keuntungan. Perniagaan tersebut diuruskan oleh kesemua mereka atau salah seorang daripada mereka yang bertindak mewakili semua pihak. Perkongsian perniagaan ini hendaklah mengandungi sekurang-kurangnya dua orang ahli dan tidak melebihi had maksimum dua puluh orang.

9.3 Perkongsian liabiliti terhad

Merujuk kepada perniagaan entiti yang dikawal selia di bawah Akta Perkongsian Liabiliti Terhad 2012. Ia memberi perlindungan liabiliti terhad kepada rakan-rakan kongsinya sama seperti liabiliti terhad yang dinikmati oleh pemegang saham sesebuah syarikat. Ia juga memberi fleksibiliti peraturan perniagaan dalaman melalui pengaturan perkongsian yang serupa dengan sesebuah perkongsian konvensional.

9.4 Syarikat sendirian berhad

Merupakan syarikat persendirian yang ditubuhkan bagi tujuan menjalankan perniagaan dengan matlamat untuk mencari keuntungan. Saham dipegang secara tertutup oleh pemegang-pemegang saham yang mempunyai kawalan terhadap operasi syarikat;

Ciri-ciri:

- i. Dikawal di bawah Akta Syarikat 1965 dan merupakan entiti yang sah terpisah daripada pemilik;
- ii. Dimiliki oleh 2 - 50 orang pemegang saham;
- iii. Pemilik syarikat mempunyai liabiliti terhad;
- iv. Pemegang saham yang memiliki 51 peratus atau lebih daripada jumlah saham syarikat berhak untuk mengawal syarikat tersebut. Saham syarikat boleh dijual beli tetapi tidak dilakukan di pasaran terbuka;
- v. Penjualan saham mesti dengan persetujuan pemegang saham yang lain;
- vi. Tidak disenaraikan di Bursa; dan
- vii. Jangka hayat perniagaan adalah panjang dan boleh dikenali perkataan Sendirian Berhad (Sdn. Bhd.) pada akhir nama syarikat.

9. TARAF SAH (SAMB.)

9.5 Syarikat awam berhad

Syarikat awam berhad merupakan perniagaan yang ditubuhkan dengan tanggungan berhad, oleh sekurang kurangnya dua orang untuk menjalankan perniagaan dengan tujuan untuk mencari keuntungan. Saham syarikat awam berhad ini dipegang secara terbuka dan bagi sesebuah syarikat yang disenaraikan di Bursa Malaysia, sahamnya boleh bertukar milik secara bebas;

Ciri-ciri:

- i. Dikawal di bawah Akta Syarikat 1965 dan merupakan entiti yang sah terpisah daripada pemilik;
- ii. Dimiliki oleh pemegang pemegang saham dan tiada had bagi pemilik saham berkenaan;
- iii. Pengurusan dan kawalan syarikat adalah di bawah tanggungjawab Lembaga Pengarah yang dilantik oleh pemegang saham; dan
- iv. Disenaraikan di Bursa Malaysia.

9.6 Syarikat koperasi

Koperasi adalah organisasi yang ditubuhkan untuk faedah bersama ahli dan didaftarkan di bawah Akta Koperasi 1993. Kumpulan wang yang ada adalah milik bersama untuk memenuhi keperluan ahli-ahlinya.

9.7 Perbadanan awam

Merupakan sebuah perbadanan yang ditubuhkan di bawah Akta Khas Parlimen atau Dewan Perundangan Negeri.

9.8 Pertubuhan persendirian tidak mencari keuntungan

Merujuk kepada syarikat tanpa saham yang ditubuhkan dengan tanggungan berhad. Kebanyakan syarikat ini terdiri daripada pertubuhan kebajikan, keagamaan, pendidikan, kesihatan, kebudayaan, rekreasi dan pertubuhan yang memberikan perkhidmatan sosial dan kemasyarakatan kepada isi rumah. Perkhidmatan diberikan secara percuma atau pada harga yang tidak melebihi kos perkhidmatan (subsidi). Sebarang keuntungan yang diperoleh dilabur semula ke dalam pertubuhan berkenaan.

10. STRUKTUR HAK MILIK

Hak milik sesebuah pertubuhan dikelaskan mengikut taraf residen pemilik/ pemilik-pemilik modal berbayar yang terbesar (melebihi 50%) dan bukannya mengikut taraf kewarganegaraan mereka. Dalam kes di mana setiap pihak (Residen Malaysia dan Bukan Residen Malaysia) memegang bilangan saham yang sama banyak dalam perniagaan berkenaan, maka pertubuhan tersebut telah dikelaskan di bawah "Hak Milik Bersama".

Residen Malaysia ialah individu, syarikat atau organisasi lain yang lazimnya terletak di Malaysia untuk jangka masa sekurang-kurangnya satu tahun. Cawangan dan anak syarikat asing yang didaftarkan/ diperbadankan di Malaysia adalah dianggap sebagai Residen Malaysia.

Bukan Residen Malaysia ialah individu, syarikat atau organisasi lain yang lazimnya terletak di negara selain Malaysia. Cawangan dan anak syarikat milik Residen Malaysia di luar negara juga dianggap sebagai Bukan Residen Malaysia.

11. NILAI OUTPUT KASAR

- + Pendapatan daripada perkhidmatan yang diberikan
- + Pendapatan daripada perkhidmatan pembaikan dan penyelenggaraan telekomunikasi serta perkhidmatan instalasi rangkaian telekomunikasi
- + Pendapatan daripada pengiklanan dan ruang pengiklanan atas talian
- + Pendapatan langganan dan pendapatan daripada pembekalan rancangan kepada pertubuhan penyiaran lain
- + Royalti, hakcipta, perlesenan dan yuran francais dan lesen hak cipta untuk menggunakan kandungan sindiket media
- + Komisen dan brokeraj yang diperoleh dan pendapatan daripada perkhidmatan pengurusan
- + Pendapatan daripada sewa (kecuali tanah) dan pemajakan pemasangan computer
- + Nilai jualan (barang / bahan yang dibeli untuk dijual semula tanpa melalui proses selanjutnya)
- + Pendapatan operasi lain
- + Perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan dalaman
- + Harta tetap dibuat / dibina sendiri
- Kos barang dijual (barang / bahan yang dibeli untuk dijual semula tanpa melalui proses selanjutnya)

12. NILAI INPUT PERANTARAAN

Nilai input perantaraan perkhidmatan Maklumat dan komunikasi ditakrifkan dengan memasukkan perkara berikut:

- + Pembelian barangan, bahan dan perkhidmatan
- + Bayaran pemprosesan data dan lain-lain yang berkaitan dengan teknologi maklumat
- + Kos bahan yang digunakan termasuk bahan untuk pembaikan dan penyelenggaraan
- + Kos filem dibeli untuk tayangan, bayaran kepada pembekal rancangan dan bayaran untuk penyewaan filem
- + Jumlah bayaran *outsourcing*, bayaran pembaikan dan penyelenggaraan semasa yang dibuat oleh pihak lain serta bayaran untuk membekalkan pekerja
- + Bayaran perhubungan antara tempatan dan bayaran keluar antarabangsa
- + Bayaran royalti kepada organisasi bukan kerajaan / tajaan korporat (tempatan dan luar negara)
- + Bayaran telekomunikasi, percetakan serta pengiklanan & promosi
- + Perbelanjaan elektrik, air, bahan pembakar, pelincir, gas, alat tulis, bekalan pejabat dan bekalan lain
- + Bayaran perkhidmatan keselamatan dan tuntutan waranti
- + Perbelanjaan operasi dan sewaan operasi
- + Bayaran kepada pengarah tidak bekerja kerana kehadiran mereka dalam mesyuarat Lembaga Pengarah
- + Nilai pakaian percuma yang disediakan dan kos latihan kepada pekerja
- + Perbelanjaan operasi lain
- Perubahan stok (Stok akhir - Stok awal)

13. NILAI DITAMBAH

Nilai ditambah adalah tambahan kepada nilai barangan dan perkhidmatan yang dikeluarkan oleh sesebuah pertubuhan. Nilai ditambah diperoleh daripada perbezaan antara nilai output kasar dengan nilai input perantaraan.

14. BILANGAN PEKERJA

Statistik tenaga buruh menggunakan pelbagai istilah untuk menerangkan pasaran buruh, bergantung kepada definisi, skop dan liputan statistik yang diterbitkan.

Istilah bilangan **penduduk bekerja** di dalam statistik yang diterbitkan oleh DOSM melalui Survei

14. BILANGAN PEKERJA (SAMB.)

Tenaga Buruh (STB) merujuk kepada bilangan penduduk yang berumur antara 15 hingga 64 tahun yang bekerja sekurang-kurangnya sejam semasa minggu rujukan untuk mendapatkan upah, keuntungan atau keuntungan keluarga (sebagai majikan, pekerja, bekerja sendiri atau pekerja keluarga tanpa gaji).

Manakala statistik bilangan **Jawatan Diisi** di dalam Statistik Guna Tenaga pula merujuk kepada bilangan pekerja yang bekerja pada akhir setiap bulan, termasuk pekerja sepenuh masa dan pekerja separuh masa; pekerja tetap, sementara atau bermusim; pekerja bergaji bulanan dan pekerja yang dibayar gaji berdasarkan jam bekerja; pekerja yang sedang bercuti jangka pendek seperti cuti sakit atau cuti rehat; dan pekerja yang baru diambil bagi mengisi kekosongan pada suku tahun berkenaan. Statistik ini tidak meliputi pemilik perseorangan dan rakan niaga; pekerja keluarga tanpa gaji; pekerja yang terlibat dalam mogok sepanjang bulan berkenaan; pekerja yang bercuti tanpa gaji sepanjang bulan berkenaan; dan pekerja yang dibekalkan oleh agensi lain seperti subkontraktor dan perunding.

Sementara itu, bilangan **pekerja formal** di dalam Statistik Upah Pekerja Suku Tahunan pula merujuk kepada bilangan individu yang bekerja di bawah kontrak perkhidmatan atau latihan perintisan bermajikan dan menerima ganjaran untuk kerja yang diselesaikan. Walau bagaimanapun, pekerja formal tidak merangkumi individu di bawah pekerjaan bukan standard, termasuk individu bekerja sendiri, pekerja gig, pekerja akaun sendiri, pekerja keluarga tanpa gaji, dan sebagainya.

Bagi penerbitan Banci Ekonomi 2023, bilangan pekerja merujuk kepada bilangan orang yang bekerja untuk pertubuhan yang dibanci pada bulan Disember atau pada tempoh pembayaran gaji terakhir tahun rujukan. Bilangan orang yang bekerja dikategorikan seperti berikut:

14.1 Pemilik yang bekerja dan rakan niaga yang aktif

Kategori ini merujuk kepada semua pemilik perseorangan dan rakan niaga, sambilan atau sepenuh masa, yang bekerja dengan aktif dalam sesebuah pertubuhan itu. Justeru, ia tidak termasuk rakan niaga yang tidak aktif.

14.2 Pekerja keluarga tidak bergaji

Kategori ini meliputi semua ahli isi rumah kepada pemilik pertubuhan yang melaksanakan kerja tertentu (sepenuh masa atau sambilan) dan bekerja sekurang-kurangnya satu pertiga daripada waktu bekerja biasa yang diamalkan oleh pertubuhan berkenaan tanpa mendapat bayaran secara tetap, sama ada dalam bentuk wang tunai atau harta benda bagi kerja yang dilakukan. Biasanya pekerja berkenaan mendapat makanan, tempat tinggal dan bantuan lain sebagai sebahagian daripada ahli isi rumah pemilik tersebut dan terus mendapatnya sama ada ia bekerja atau tidak dalam pertubuhan itu.

14. PEKERJA (SAMB.)

14.3 Pekerja bergaji (sepenuh masa)

Merujuk kepada semua pekerja bergaji (sepenuh masa) yang bekerja sekurang-kurangnya enam jam sehari dan/atau 20 hari sebulan. Pekerja bergaji (sepenuh masa) telah dikategorikan berdasarkan Piawaian Pengkelasan Pekerjaan Malaysia (MASCO) 2020 seperti berikut:

i. Pengurus, profesional dan penyelidik meliputi:

a. Pengurus

Merujuk kepada mereka yang menggubal, menganalisa, merumus, mengarah dan memberi nasihat tentang dasar kerajaan, dan membuat, memansuhkan undang-undang, kaedah dan peraturan awam, dan mewakili serta bertindak bagi pihak kerajaan, dan memantau pentafsiran dan pelaksanaan dasar dan undang-undang kerajaan, atau menjalankan tugas yang seumpamanya bagi pihak pertubuhan berkepentingan khas, atau mengatur, memimpin, mengawal dan menyelaras dasar dan aktiviti perusahaan, organisasi, jabatan atau seksyen dalamannya; dan

b. Profesional

Merujuk kepada mereka yang bertanggung jawab untuk meningkatkan ilmu pengetahuan sedia ada, mengaplikasikan konsep dan teori saintifik atau artistik, mengajar tentang perkara tersebut dengan cara bersistematik, atau terlibat dalam apa-apa gabungan tiga aktiviti di atas.

ii. Juruteknik dan profesional bersekutu

Merujuk kepada mereka yang melakukan tugas teknikal dan tugas yang berkaitan dengan penyelidikan dan pengaplikasian konsep sains atau seni dan kaedah operasi, dan peraturan kerajaan atau perniagaan

iii. Perkeranian, pekerja perkhidmatan & jualan, kemahiran khas, operator mesin & loji dan pekerjaan yang berkaitan:

a. Pekerja sokongan perkeranian

Merujuk kepada mereka yang merekod, mengurus, menyimpan dan mendapatkan maklumat yang berkaitan, dan menjalankan tugas-tugas perkeranian berhubung dengan operasi pentadbiran, pengendalian wang, urusan perjalanan, permintaan maklumat dan janji temu;

14. PEKERJA (SAMB.)

b. Pekerja perkhidmatan dan jualan

Merujuk kepada mereka yang menyediakan perkhidmatan peribadi berkaitan dengan perjalanan, pengemasan, katering, penjagaan diri, atau perlindungan dari kebakaran dan undang-undang yang berkaitan, atau menunjuk cara dan menjual barangan di kedai borong atau runcit dan pertubuhan seumpamanya termasuk di gerai dan pasar;

c. Pekerja kemahiran dan pekerja pertukangan yang berkaitan

Merujuk kepada mereka yang mengaplikasikan pengetahuan dan kemahiran khusus dalam bidang perlombongan dan pembinaan, penempatan logam, dan mendirikan struktur logam; membuat, melaraskan, menyelenggara dan membaik pulih jentera, kelengkapan atau peralatan; menjalankan kerja pencetakan; dan mengeluarkan atau memproses barang makanan, tekstil atau kayu, logam dan barangan lain termasuk barang kraftangan; dan

d. Operator mesin & loji, dan pemasang

Merujuk kepada mereka yang mengendalikan dan mengawasi jentera dan kelengkapan perindustrian dan pertanian; memandu dan mengendalikan kereta api, kenderaan bermotor, jentera dan kelengkapan bergerak; atau memasang bahagian komponen produk mengikut spesifikasi dan prosedur yang ketat.

iv. Pekerja asas

Merujuk kepada mereka yang menjalankan tugas yang mudah, rutin dan tidak sistematik yang biasanya memerlukan penggunaan perkakas tangan atau dengan sokongan mesin yang mudah, dan memerlukan tenaga fizikal yang banyak.

14.4 Pekerja bergaji (sambilan)

Ia merujuk kepada semua pekerja bergaji yang bekerja sekurang-kurangnya 6 jam sehari dan/ atau kurang daripada 20 hari sebulan.

15. KATEGORI KEMAHIRAN

Kategori kemahiran telah dikelaskan berdasarkan Piawaian Pengkelasan Pekerjaan Malaysia (MASCO) 2020 adalah seperti berikut:

i. Pekerja mahir

Pengurus dan profesional, penyelidik, juruteknik dan profesional bersekutu;

15. KATEGORI KEMAHIRAN (SAMB.)

ii. Pekerja separuh mahir

Pekerja sokongan perkeranian, perkhidmatan & jualan, kemahiran & pertukangan yang berkaitan serta operator mesin, loji dan pemasang; dan

iii. Pekerja berkemahiran rendah

Pekerja asas.

16. GAJI & UPAH

Semua pembayaran (gaji, upah, bonus, komisen, bayaran lebih masa dan elaun tunai termasuk belanja sara hidup, perumahan, kereta, makanan dan sebagainya) yang dibuat sepanjang tahun rujukan meliputi semua pekerja bergaji dalam setiap kategori pekerja yang diambil secara langsung termasuk jumlah bayaran yang dibuat adalah sebelum ditolak cukai pendapatan dan caruman pekerja kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) / Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO) / Kumpulan wang simpanan lain/ Kumpulan Wang Persaraan (KWP). Caruman majikan kepada kumpulan wang yang di atas hendaklah dikecualikan.

17. NILAI HARTA TETAP

Harta tetap meliputi semua barangan, baru atau terpakai, aset ketara atau aset tidak ketara yang digunakan secara berulang atau berterusan yang mempunyai hayat produktif lebih daripada setahun. Ia termasuk tanah, bangunan & struktur, alat pengangkutan, komputer, jentera & kelengkapan, perabot & pemasangan dan harta lain. Harta lain meliputi aset biologi iaitu pokok/ tanaman (kecuali pokok balak yang bertujuan untuk pembalakan), ternakan dan perikanan akuakultur yang mengeluarkan hasil berulang kali dan mempunyai jangka hayat lebih daripada satu tahun.

Nilai harta tetap awal dan akhir bagi tahun rujukan 2022 adalah berasaskan nilai buku bersih. Pembelian, pindaan dan pembaikan besar atau perbelanjaan modal pada tahun berkenaan dikira pada nilai kos sebenar yang dibayar. Nilai harta tetap yang dijual dalam tahun semasa juga dikira pada nilai sebenar. Perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan turut diambil kira sebagai perbelanjaan harta selaras dengan *System of National Accounts (SNA) 2008*.

18. PERTUBUHAN MILIKAN WANITA

Pertubuhan milikan wanita merujuk kepada pertubuhan sekurang-kurangnya 51 peratus pemilikan ekuiti dipegang oleh wanita ATAU pemegang saham terbesar adalah wanita dan pertubuhan diuruskan oleh wanita ATAU Ketua Pegawai Eksekutif atau Pengarah Urusan adalah wanita yang memiliki sekurang-kurangnya 10 peratus ekuiti.

19. PEMBUNDARAN

Jumlah bagi angka komponen mungkin berbeza dengan jumlah besar disebabkan oleh pembundaran angka.

20. KADAR PERTUMBUHAN TAHUNAN DIKOMPAN (CAGR)

Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun (r) adalah berdasarkan formula berikut;

$$y_t = y_0 (1+r)^t$$

di mana,

$$r = \left[e^{\frac{1}{t} \ln\left(\frac{y_t}{y_0}\right)} - 1 \right] \times 100$$

y_t = Nilai pada tahun semasa

y_0 = Nilai pada tahun sebelum

t = Bilangan tahun, $y_t - y_0$

r = kadar pertumbuhan tahunan

21. SIMBOL DAN SINGKATAN

-	: tiada
%	: peratus
&	: dan
>	: lebih daripada
<	: kurang daripada
}	: digabungkan
b	: bilion
CAGR	: Kadar pertumbuhan tahunan dikompaun
RM	: Ringgit Malaysia
j	: Juta
dll.	: dan lain-lain
n.a	: tidak berkaitan
samb.	: sambungan
spt.	: seperti
t.t.t.l.	: tidak terkelas di tempat lain
W.P.	: Wilayah Persekutuan

1. SCOPE AND COVERAGE

The survey covered all registered establishments engaged in **Information and Communication Services** which included main activities as follows:

- i. Publishing;
- ii. Motion picture, video & television programme production, sound recording & music publishing;
- iii. Programming & broadcasting;
- iv. Telecommunication services;
- v. Computer programming, consultancy & related activities; and
- vi. Information services.

Overall, coverage of the survey for Information and Communication Services was 35 industries at 5-digit level under the Malaysia Standard Industrial Classification (MSIC), 2008. The complete lists of industries are shown in **Appendix**.

Coverage for year 2010 and above are not the same as the coverage in 2009 and below, due to differences in the classification of activity (2010 and above - MSIC 2008; 2009 and below - MSIC 2000). Publishing activities are not covered in Information and Communication Services prior to 2009 and motion picture, video and television programme production, sound recording and music

2. SOURCE OF FRAME

The main source for the establishment statistics frame is from the Malaysia Statistical Business Register (MSBR), while for the Accommodation sub-sector, includes unregistered homestay. MSBR is a list of establishments/ enterprises operating in Malaysia that includes the Register of Companies (ROC), Register of Business (ROB) and Limited Liability Partnership (LLP) registered with the Companies Commission of Malaysia (CCM) as well as establishments registered with local authorities (LA) and professional bodies. The list in the MSBR is updated regularly based on surveys and censuses conducted by the Department of Statistics Malaysia (DOSM) and administrative data sources from various agencies. The main source of administrative data is from the CCM.

In addition DOSM also works together to obtain the latest information from other agencies such as the Employees' Provident Fund (EPF), the Royal Malaysian Customs Department, the Inland Revenue Board (IRB), LA and professional bodies. The frame is updated by taking into account new establishments and any changes in the status of the establishments such as closed down, not in operation, change in activity and location/ correspondence address so as to ensure that the frame is at the most current status.

3. TYPE OF BUSINESS ACTIVITY

Type of business activity refers to both principal and secondary activities. The principal activity refers to the activity to which the establishment devoted most of its resources or activity which derived most of its income. Secondary activities are defined as those incidental or ancillary to the principal activity. The classification of the industry of the establishment is based on the principal activity and is in accordance with the Malaysia Standard Industrial Classification (MSIC) 2008 Ver. 1.0 conforms to the International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC), Rev. 4, United Nations, with modifications to suit local conditions.

4. CONCEPTS AND DEFINITIONS

Concepts and definitions of Information and Communication Services adopted in this publication is based on the recommendations of the Malaysia Standard Industrial Classification (MSIC) 2008 Ver. 1.0:

i. Publishing activities

Publishing includes the acquisition of copyrights to content (information products) and making this content available to the general public by engaging in (or arranging for) the reproduction and distribution of this content in various forms. All the feasible forms of publishing (in print, electronic or audio form, on the internet, as multimedia products such as CD-ROM reference books, etc.), are included in this division except publishing of motion pictures.

ii. Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities

Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities include production of theatrical and non-theatrical motion pictures whether on film, video tape or disc for direct projection in theatres or for broadcasting on television; supporting activities such as film editing, cutting, dubbing, etc; distribution of motion pictures and other film productions projection to other industries; as well as motion picture or other film production projection.

Also included is buying and selling of motion picture or other film productions distribution rights. Besides, it also includes the sound recording activities, i.e. produce, release, promote and distribute the original sound master recordings, publishing of music as well as sound recording service activities in a studio or elsewhere.

4. CONCEPTS AND DEFINITIONS (CONT.)

iii. **Programming & broadcasting activities**

Programming & broadcasting activities includes the activities of creating content or acquiring the right to distribute content and subsequently broadcasting that content, such as radio, television and data programme of entertainment, news, talk, and the like. Also included is data broadcasting, typically integrated with radio or TV broadcasting. The broadcasting can be performed using different technologies, over-the-air, via satellite, via a cable network or via internet. This division also includes the production of programme that are typically narrowcast in nature on a subscription or fee basis, to a third party, for subsequent broadcasting to the public (limited format, such as news, sports, education, or youth-oriented programming).

iv. **Telecommunication services**

Telecommunication services includes the activities of providing telecommunication and related service activities, i.e. transmitting voice, data, text, sound and video. The transmission facilities that carry out these activities may be based on a single technology or a combination of technologies. The commonality of activities classified in this division is the transmission of content, without being involved in its creation. The breakdown in this division is based on the type of infrastructure operated.

v. **Computer programming, consultancy and related activities**

Computer programming, consultancy and related activities includes the following activities of providing expertise in the field of information technologies such as writing, modifying, testing and supporting software to meet the needs of a particular customer; planning and designing computer systems that integrate computer hardware, software and communication technologies; on-site management and operation of clients' computer systems and/ or data processing facilities; providing infrastructure for hosting or data processing services; and other professional and technical computer related activities.

5. CENSUS YEAR

Refers to the year in which a census was conducted.

6. REFERENCE YEAR

The reference year of the census was the calendar year 2022. Establishments whose accounting year differed from calendar year were requested to report according to the accounting year or financial year covering at least six (6) months in the reference year.

7. METHOD OF COLLECTION

This census was generally conducted through three (3) methods of data collection, namely:

7.1 Online method through the e-BE portal

This method targets respondents who have used this method for previous routine surveys.

7.2 Data collection method via e-mail, post, fax and telephone

This method targets respondents who have used this method for previous routine surveys. Respondents were given a period of one month to complete and return the questionnaire to the DOSM.

7.3 Face-to-face data collection method

Field work operation is carried out to get feedback from establishments that have not yet given answers from the two methods above and this method also targets establishments that have never been involved in a routine survey of DOSM.

8. REPORTING UNIT

The reporting unit used in the Economic Census 2023 is the establishment. An establishment is defined as "an economic unit engaged in one activity, under a single legal entity and operating in a single physical location". Each establishment is assigned an industry classification based on its principal activity and not according to the activities of the parent company.

Thus, each branch of a multi-branch organisation at a different location was conceptually treated as a different establishment. The establishment is requested to give separate returns for each activity in terms of value. However, if in practice, the accounts are centrally kept such that it was not possible to obtain separate data for each individual unit or branch. That entity or enterprise is treated as a single reporting unit and allowed to submit a consolidated questionnaire covering all units or branches.

9. LEGAL STATUS

The legal status of an establishment is defined as follows:

9.1 Individual proprietorship

This refers to a business, owned and operated by one person for his own profit. The owner has the exclusive right to control the operation of the establishment.

9. LEGAL STATUS (CONT.)

9.2 Partnership

This refers to a group of individuals who agree to contract and to carry out a business with the objective of profit making. All shareholders or anyone could manage the business for all parties. A trading partnership must comprise of at least two members and should not exceed a maximum of twenty members.

9.3 Limited liabilities partnership

Refers to business entity regulated under the Limited Liability Partnerships Act 2012. It is featured with the protection of limited liability to its partners similar to the limited liability enjoyed by shareholders of a company coupled with flexibility of internal business regulation through partnership arrangement similar to a conventional partnership; and

9.4 Private limited company

A private company established to undertake a business with the objective of making a profit. The shares are closely held by the shareholders of the company who have control over its operation.

Characteristics:

- i. Regulated under the Companies Act 1965 and is a legal entity separate from the owners;*
- ii. Number of its shareholders between 2 - 50 members;*
- iii. Company owners have limited liability;*
- iv. Shareholders who own 51 per cent or more of the total shares shall be entitled to manage the company. The company's shares can be traded but not in the open market;*
- v. Trading of share must be with the consent of the other shareholders;*
- vi. Not listed on the Stock Exchange; and*
- vii. Business life expectancy is longer and can be identified by the words "Sendirian Berhad" (Sdn. Bhd.) at the end of the company name.*

9.5 Public limited company

A public limited company is a company established with limited liability, by a minimum of two persons to operate the business with the objective of making a profit. The shares in a public limited company are openly held and in the case of company listed on the Bursa Malaysia, the shares are freely transferable.

9. LEGAL STATUS(CONT.)

9.5 Public limited company (cont.)

Characteristics:

- i. Regulated under the Companies Act 1965 and is a legal entity separate from the owner;*
- ii. Owned by the shareholders and there is no limit to the shareholder;*
- iii. Management of the company is under the board of director responsibilities as appointed by shareholders; and*
- iv. Listed on Bursa Malaysia.*

9.6 Co-operative

This refers to a voluntary association with unrestricted number of members and registered under the Co-operatives Act 1993. Funds are collectively owned to meet the needs of members.

9.7 Public corporation

This refers to an undertaking set up under a Special Act Parliament or by the State Legislature.

9.8 Private non-profit making organization

This is non-stock company set up with limited liability. It comprises mainly welfare, religious, educational, health, cultural, recreational and other organisations providing social and community services to households. These services are provided free of charge or at prices, which do not necessarily or fully cover the cost of providing such services (subsidy). Any profit made is reinvested in the organisation.

10 OWNERSHIP

The ownership of an establishment is classified by the residential status of the owner (s) of the majority (more than 50%) of the paid-up capital and not by their citizenship status. In instances where each party (Malaysian Resident and Non- Malaysian Resident) held equal shares in the business, the establishments were classified as "Joint Ownership".

A Malaysian Resident is any individual, company or other organization ordinarily domiciled in Malaysia for a period of at least one year. Malaysian registered branches and incorporated subsidiaries of foreign based/origins are also regarded as Residents.

A Non-Malaysian Resident is any individual, company or other organization ordinarily domiciled in a country other than Malaysia. Foreign branches and/or subsidiaries abroad owned by Malaysian Residents are also regarded as Non-Residents.

11. VALUE OF GROSS OUTPUT

*The value of gross output of **Information and communications services** is defined to include the following items:*

- + *Income from services rendered*
- + *Income from repair and maintenance services for telecommunication services and installation services for telecommunication networks*
- + *Income from advertising and online advertising space*
- + *Subscription income and income from providing program to other broadcasting establishments*
- + *Royalties, copyrights, licensing, franchise fees and licensing of rights to use syndicated media content*
- + *Income from commissions and brokerage earned and management services*
- + *Rental income received (except for rent of land) and leasing of computer hardware*
- + *Value of sales (good / materials purchased for resales without undergoing further processing)*
- + *Other operating income*
- + *In-house research and development expenditure*
- + *Built / self-produced fixed assets*
- *Cost of goods sold (goods/material purchased for resale without undergoing further processing)*

12. VALUE OF INTERMEDIATE INPUT

The value of intermediate input of **Information and communications services** is defined to include the following elements:

- + Purchase of goods, materials and services
- + Payment for data processing and other services related to information technology
- + Cost of material used includes materials for repairs and maintenance
- + Costs of films purchased for projection, payment for programmed provider and payment for rental of films
- + Amount paid for outsourcing, payment for current repairs & maintenance work done by others and payment for providing workers
- + Domestic interconnect and international out payment
- + Royalties paid to non-government organizations / corporate sponsorship (local and foreign)
- + Telecommunication, printing cost and advertising and promotion
- + Expenditure for electricity, water, fuel, lubricants, gas, stationery, office supplies and others
- + Payment for security services and warranty claim
- + Operation expenditure and Operational lease
- + Fees paid to non-working directors for their attendance at Board of Directors' meetings
- + Other operating expenditure
- Changes in stock (Closing stocks - Opening stocks)

Effective 2014, research and development expenditure has been removed from calculation of intermediate input and treated as capital asset in line with the Recommendation of System of National Accounts (SNA) 2008.

13. VALUE ADDED

Value added is increment to the value of commodities and services contributed by the establishment. Value added is derived as the difference between the value of gross output and value of intermediate input.

14. NUMBER OF PERSONS ENGAGED

Labour force statistics employ various terminologies to explain the labour market, depending on the definition, scope, and coverage of the published statistics.

The term number of **employed persons** in the statistics published by DOSM through the Labour Force Survey (LFS) refers to all persons aged 15 to 64 years who, at any time during the reference week, worked at least one hour for pay, profit, or family gain (as an employer, employee, own-account worker, or unpaid family worker).

14. NUMBER OF PERSONS ENGAGED (CONT.)

On the other hand, the number of **filled jobs** in the Employment Statistics refers to the persons employed at the end of each reference quarter, including full-time and part-time employees, permanent, short-term or seasonal employees, employees paid with monthly salaries or based on hours worked, employees on short vacation such as sick leave or annual leave, and newly hired employees to fill the vacancy in the current quarter. These statistics exclude proprietors and partners of unincorporated businesses, unpaid family workers, employees on strike during the quarter, employees on unpaid leave during the entire quarter, and employees provided by other agencies such as subcontractors and consultants.

Meanwhile, the number of **formal employees** in Employee Wages Statistics is refer to the person who works under a contract of service or apprenticeship with the employer and receives remuneration for the work completed. Formal employees do not include those who fall under non-standard employment, including self-employed, gig-workers, own-account workers, unpaid family workers, etc.

In the Economic Census 2023 publication, the number of persons engaged refers to all working persons who worked for the establishments which has been censused; in December or the last pay period of the reference year. The number of persons engaged was classified under the following categories:

14.1 Working proprietors and active business partners

This category refers to all individual proprietors and partners, part-time or full-time, who are actively engaged in the work of the establishment. Therefore, it excludes silent and inactive partners.

14.2 Unpaid family workers

This is defined as all persons (full-time or part-time) in the household of any of the owners of the establishment who perform a specified job and work for a minimum of one third of the normal working time for the establishment, but do not receive regular payment either in cash or in kind for the work done. Such workers generally receive food, shelter and other support as part of the household of an owner but this would continue whether they worked in the establishment or not.

14.3 Paid employees (full-time)

Refer to all paid workers (full-time) who work for at least six hours a day and/or 20 days a month. All such employees are to be categorised according to Malaysia Standard Classification of Occupations 2020 (MASCO) as follows:

14. NUMBER OF PERSONS ENGAGED (CONT.)

14.3 Paid employees (full-time) (cont.)

i. Manager, professional and researcher included:

a. Manager

Refer to those who devise, analyse, formulate, direct and advise on government policy, and make, amend and repeal laws, public rules and regulations, and represent and act on behalf of the government, and oversee the interpretation and implementation of policies and government legislation, or carry out similar tasks on behalf of special interest organisations, or plan, organise, lead, control and coordinate the policies and activities of enterprises, organisations, departments or the internal section; and

b. Professional

Refer to those responsible for increase the existing stock of knowledge, apply scientific or artistic concepts and theories, teach about the foregoing in a systematic manner, or engage in any combination of these three activities.

ii. Technicians and associate professionals

Refer to those who perform technical and related tasks connected with research and the application of scientific or artistic concepts and operational methods, and government or business regulations.

iii. Clerical, services & sales workers, craft workers, plant & machine operators and related occupations includes:

a. Clerical support workers

Refer to those who record, organise, store and retrieve related information and perform clerical duties especially in connection with administrative operations, handling of money, travel arrangements and requests for information and appointments;

b. Service and sales workers

Refer to those who provide personal services related to travel, housekeeping, catering, personal care, or protection against fire and unlawful acts, or demonstrate and sell goods in wholesale or retail shops and similar establishments as well as at stalls and markets;

14. NUMBER OF PERSONS ENGAGED (CONT.)

c. Craft and related trades workers

Refer to those who apply their specific knowledge and skills in the fields of mining and construction, metal forming, and erect metal structures, make, fit, maintain and repair machinery, equipment or tools, carry out printing work as well as produce or process foodstuffs, textiles, or wooden, metal and other articles including handicraft goods; and

d. Plant & machine operators and assemblers

Refer to those who operate and monitor industrial and agricultural machinery and equipment, drive and operate trains, motor vehicles and mobile machinery and equipment, or assemble product component parts according to strict specifications and procedures

iv. Elementary occupations

Refer to those who perform simple, routine and non-systematic tasks which mainly require the use of handheld tools or with the assistance of simple machines, and in some cases considerable physical effort.

14.4 Paid part-time employees

This is defined as all paid workers who work for less than 6 hours a day and/or less than 20 days a month.

15. CATEGORY OF SKILLS

Category of skills has been categorized according to Malaysia Standard Classification of Occupations (MASCO) 2020 as follow:

i. High-skilled workers

Managers and professionals, researcher, technician and associate professionals;

ii. Semi-skilled workers

Clerical support, service and sales, craft and related trades workers and plant and machine operators and assemblers; and

iii. Low-skilled workers

Elementary occupations.

16. SALARIES & WAGES

All payments (salaries, wages, bonuses, commissions, overtime pay and cash allowances including cost of living, housing, car, food, etc.) made throughout the reference year to all paid employees in each category. For all directly employed workers, total payments made before deductions for income tax and employees' contributions to Employees' Provident Fund (EPF)/ Social Security Organisation (SOCSO)/ Other provident/ Retirement Funds Incorporated (KWAP). The employer's contribution to such funds as mentioned above should be excluded.

17. VALUE OF FIXED ASSETS

Fixed assets covers all goods, new or used, tangible, which have a normal economics life span of more than one year. For instance land, building & structure, transport equipment, computer, machinery & equipment, furniture & fittings and other assets. Other assets also include biological assets namely trees/ crops (except for logging trees that intended for logging), livestock and aquaculture fisheries which can produce products repeatedly and have a life expectancy of more than one year.

Value of assets as at the beginning and end of 2021 were based on net book value. Purchases, alterations and major repairs or capital expenditure during the year valued at actual cost incurred. Value of assets sold during the year refers to the realized value. Research and development expenditure also treated as capital asset in line with the recommendation of System of National

18. WOMEN-OWNED ESTABLISHMENT

Women-owned establishment refers to a minimum of 51 per cent of the equity held by a women OR the biggest shareholders are women and the establishment is managed by a women OR the Chief Executive Officer or Managing Director is women that owns at least 10 per cent of the equity.

19. ROUNDING

The sum of the component figures may not tally with the sub-total or total figures due to rounding.

20. COMPOUND ANNUAL GROWTH RATE (CAGR)

The calculation of compound annual growth rate (r) is based on the following formula:

$$y_t = y_0 (1+r)^t$$

Where,

$$r = \left[e^{\frac{1}{t} \ln\left(\frac{y_t}{y_0}\right)} - 1 \right] \times 100$$

y_t = Value at current year

y_0 = Value at previous year

t = Number of years, $y_t - y_0$

r = Annual growth rate

21. SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

-	: nil
%	: per cent
&	: and
>	: more than
<	: less than
}	: combined
b	: billion
CAGR	: Compounded annual growth rate
m	: million
RM	: Ringgit Malaysia
etc.	: et cetera
cont.	: continue
i.e	: that is
n.a	: Not available
n.e.c	: not elsewhere classified
W.P.	: Federal Territory